

Dobré ráno, Lucie, dobré ráno, Moravo!

Dnes doporučím zajímavou okružní trasu. Pokud turisté zvolí vlastní dopravu, lze zaparkovat třeba na Luckém vrchu, nejvyšším bodu dnešní procházky (739 m n. m.). Pak půjdeme už pěšky k obci Telecí. Zpočátku po žluté značce – je to cesta s nádherným dalekým rozhledem.

O zdejších kraji hodně psala spisovatelka Teréza Nováková. Spisovatelsky možná nejzajímavější je Lukášova, někdy Zpívající lípa. Ostatně značená cesta nás k ní zavede. Úctyhodný přibližně 700 roků starý strom přitahoval pozornost třeba Adolfa Weniga, už zmíněné Terézy Novákové, Aloise Jiráska, Miloslava Bureše.

Parametry stromu: obvod kmene skoro 12 m, výška koruny 25 m. Legenda o Lukášově Zpívající lípě je spojena s dobou náboženského útlaku v pobělohorské době v 17. století. Vypráví o tajném Českém bratru stařečku Jirouškovi, který v prostorné a tehdy uzavřené dutině stromu našel úkryt při opisování Nového zákona i zakázaných žalmů. Svítil si lojovými svíčkami, texty si prozpěvoval a při šumění rozložené koruny vznikal dojem, že zpívá lípa.

Další procházku obcí Telecí můžeme projít kolem katolického kostela, který je zasvěcen svaté Maří Magdaleně, a následně kolem kostela evangelického. Jsou zde i dva hřbitovy, tak je to v tomto kraji časté. V obci lze obdivovat klasickou východočeskou architekturu – zajímavé stodoly, často roubenky se zajímavými štíty. Kdo v jednom z minulých výletů nebyl v dolní části Telecí u Pajkrova dubu, doporučuji. Vidět zblízka asi 500 roků starý strom určitě stojí za to.

Vrátíme se zpět k rozcestníku a vydáme se vlevo nejprve po cyklostezce č. 4101 (zpočátku současně zelená pěší stezka), dále cyklostezka č. 4022 nás přivede do Pusté Rybné. Zajímavá je osmiboká stodola, ale i další pěkná stavení. Jsou zde opět dva kostely.

Dál se necháme vést červenou značkou (současně cyklostezka č. 4105) přes osadu Kobylí, přijdeme zpět k výchozímu bodu – Luckému vrchu. Kromě možnosti občerstvení je určitě dobré využít přítomnost na Luckém vrchu k rozhledům i na českou stranu. Zvlášť bude-li dobrá viditelnost, je vidět skutečně hodně daleko.

Pověst, která se samozřejmě do vysílání nemohla vejít, ale zde ji rád uvádím. Autorem je Miloslav Bureš (1909-1968).

Zpívající lípa (1956)

Již několik set let šumí ve vsi Telecí Lukášova lípa, nazvaná podle někdejšího majitele. Tento vzácný strom už dávno patří všem, protože srostl svým životem s životy našich předků, kteří v tomto kraji bojovali za víru a svobodu svého myšlení.

Mnoho krásného se vypravuje o Lukášově lípě. Všichni o ní hovoří s láskou, jako by to byl živý strom. Ano, vždyť tato lípa kdysi zpívala. Zpívala lidským hlasem. Je matkou všech líp v těchto koutech Vysočiny.

Bylo to v dobách již dávných, kdy zdejší obyvatelé mohli jen tajně vyznávat svou víru. Pronásledování po bělohorské bitvě zasáhlo i vesnice na Poličsku. Knihy nejlepších vlastenců a kněží byly na hranicích páleny. Mnoho našich poctivých lidí muselo prchnout za hranice.

Ti, kteří zůstali, scházeli se jen tajně, aby si mezi sebou uchráněné knihy půjčovali a ujistili se, že stále žijí ve stejné myšlence a jsou si srdcem blízcí.

 Brno
Český rozhlas

Tenkrát žil v této obci stařeček Jiroušek. Věděl,

jaká je nouze o knihy, které posilují srdce i ducha. Rozhodl se, že ty nejdůležitější, pokud mu síly budou stačit, opíše. Aby se o tom nedozvěděli nepovolání, a také, aby ho při práci nikdo nerušil, našel si skrýš, kde ho sotva mohl někdo hledat: v dutém kmeni Lukásovy lípy. Její rozložitý kmen měřil dvanáct metrů v obvodu, a tak se do ní vtěsnil i stůl se židlí.

Stařec Jiroušek vcházel do dutiny stromu vždy za tmy. Pomodlil se a pak se dal do opisování. Dlouho psal do noci při lojových svíčkách. Za každou spálenou svíčku si udělal na deskách čárku. Podle těchto jednoduchých záznamů spotřeboval při práci 1204 svíčky.

Začal s opisováním Nového zákona, jehož přepis chtěl dokončit co nejdříve. Když knihu přepsal, rozhodl se, že k opisu připojí i žalmové zpěvy. Při jejich opisování si potichu prozpěvoval sloku za slokou, neboť sem tam zapomenuté slovo se mu takto lépe vybavovalo. Stařec slyšel jenom velmi málo. Netušil, že jeho hlas, vycházející z kmene stromu, splývá s jeho šuměním, jako by lípa opravdu zpívala.

Lidé, kteří šli v noci kolem a zpěv zaslechli, nevěděli, zda vychází z koruny nebo z kmene stromu. Šumění koruny je mátlo, jako by chránilo stařečka, zabraného do práce a zpěvu. Někteří dokonce tvrdili, že zpěv vychází z kořenů lípy, někteří zase, že tryská z hlubin země. Nedopátrali se. Stačil lehký vánek, aby rozšuměl korunu mocné lípy a zdálo se, že zpěv je slyšet jednou z té, podruhé z oné strany.

Nepřátelé, kteří chtěli odhalit tajemství zpívajícího stromu, zastrašení odcházeli. Stařeček Jiroušek dopsal i staré zpěvy. Lukásova lípa, které se od té doby říká "zpívající", poskytla mu potřebné útočiště i pro další práci.